

Ngày 25 tháng Năm năm 2018
Kính gửi Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe
Văn phòng Thủ tướng Nhật Bản và Nội các
1-6-1 Nagata-cho, Chiyoda-ku
Tokyo 100-8968, Japan

HUMAN
RIGHTS
WATCH

HRW.org

Thưa ngài Thủ tướng:

Chúng tôi viết văn thư này thỉnh cầu ngài nêu lên những quan ngại thiết yếu về nhân quyền tại cuộc hội kiến với Chủ tịch nước Việt Nam Trần Đại Quang trong chuyến thăm Nhật Bản của ông ta từ ngày 29 tháng Năm đến ngày mùng 2 tháng Sáu, đồng thời công khai nhấn mạnh một số trường hợp tù nhân chính trị, là một phần của việc khẳng định đường lối quan hệ ngoại giao giữa Nhật Bản với Việt Nam muốn được cải thiện sẽ phải gắn với yêu cầu cải thiện thành tích nhân quyền của Việt Nam.

Như ngài đã biết, chính quyền Việt Nam vẫn đang là một trong những chính quyền hà khắc nhất thế giới. Các quyền tự do cơ bản về ngôn luận, lập hội, nhóm họp và tự do tôn giáo vẫn bị đè nén. Nhà cầm quyền sở hữu và kiểm soát tất cả báo chí, truyền thông trong nước, và kiểm duyệt mạng Internet. Đảng Cộng sản Việt Nam (ĐCSVN) độc quyền lãnh đạo mọi thiết chế công và sử dụng các thiết chế này để duy trì quyền lực của mình. Kể từ khi nắm quyền vào năm 1954, chính quyền này chưa từng cho phép một cuộc bầu cử tự do và công bằng nào. Hiện vẫn không có một quy trình dân chủ thực sự nào ở Việt Nam; hầu như tất cả các đại biểu Quốc hội đều là đảng viên ĐCSVN do chính đảng chọn lựa. Hệ thống tòa án và các bộ trong Chính phủ đều chịu sự kiểm soát của ĐCSVN. Công đoàn độc lập bị cấm và các tổ chức xã hội, tôn giáo và dân sự đều phải chịu các quy định ngặt nghèo.

Nhân chuyến thăm sắp tới của Chủ tịch nước Việt Nam đến Nhật Bản, là một nước có chính quyền dân chủ, xin lưu ý rằng Chủ tịch Trần Đại Quang từng là người đứng đầu Bộ Công an đầy tai tiếng, là cơ quan chịu trách nhiệm về các hoạt động đe dọa, bắt giữ và các vi phạm nhân quyền khác nhằm vào những người bất đồng chính kiến, một trong những phương thức ĐCSVN sử dụng để duy trì quyền lực.

Với tư cách nhà tài trợ song phương lớn nhất của Việt Nam, đồng thời là thị trường xuất khẩu lớn cho hàng hóa sản xuất tại Việt Nam, Nhật Bản có vị thế độc tôn trong việc thúc đẩy chính quyền Việt Nam cải thiện thành tích nhân quyền tột tể của mình.

Trong cuộc gặp với Chủ tịch Trần Đại Quang, ngài có thể nêu một số vấn đề nhân quyền cụ thể, như tình trạng giới hạn tự do ngôn luận và nhóm họp, hạn chế quyền thực hành tín ngưỡng và tôn giáo,

giam giữ tù nhân chính trị và vi phạm quyền của người lao động. Các chủ đề này có trong phụ lục gửi kèm.

Chúng tôi khẩn thiết đề nghị ngài nêu các vấn đề nhân quyền trong cuộc thảo luận với Chủ tịch Trần Đại Quang và tạo sức ép để chính quyền Việt Nam khởi sự cải cách. Rất nhiều nhà hoạt động nhân quyền ở Việt Nam đang trông chờ Nhật Bản khẳng định những thông lệ nhân quyền quốc tế mà họ đang chịu nhiều rủi ro để thúc đẩy. Chúng tôi mong ngài xác nhận rằng Nhật Bản đứng về phía các nhà hoạt động dũng cảm nói riêng và công chúng ở Việt Nam nói chung trong cuộc đấu tranh giành những quyền tự do cơ bản. Chúng tôi cũng đề nghị ngài phát biểu rõ ràng và công khai với chính quyền Việt Nam rằng nếu hồ sơ nhân quyền của Việt Nam không bắt đầu được cải thiện, Nhật Bản sẽ bắt đầu cân nhắc lại các khoản tài trợ cho Việt Nam cũng như quan hệ kinh tế, quân sự và an ninh giữa hai nước.

Xin cảm ơn ngài đã xem xét và chúng tôi mong sẽ được tiếp tục trao đổi sâu hơn về những vấn đề này với các thuộc cấp của ngài.

Kính thư,

Brad Adams
Giám đốc Ban Á châu

Phụ lục: Các vấn đề nhân quyền thiết yếu ở Việt Nam

Tù nhân chính trị

Hiện đang có ít nhất 140 tù nhân chính trị bị giam giữ trong các trại giam ở Việt Nam. Như ngài đã biết, chính quyền Việt Nam thường coi những người vận động cho dân chủ và nhân quyền như tội phạm và là mối đe dọa an ninh quốc gia. Chỉ tính riêng trong năm tháng đầu năm 2018, có ít nhất 26 nhà vận động nhân quyền và blogger bị đưa ra xét xử và kết án tù dài hạn. Cuối phụ lục này là một bản danh sách các trường hợp được ghi nhận công khai. Tuy nhiên, tổng số thực tế chắc sẽ nhiều hơn thế.

Trong chuyến thăm của ông Trần Đại Quang, chúng tôi khuyến nghị ngài công khai nêu vấn đề tù nhân chính trị và kêu gọi phóng thích họ ngay lập tức. Và dù việc phóng thích tù nhân chính trị là một bước đi đáng hoan nghênh, chúng tôi hy vọng ngài cũng nêu rõ rằng chỉ phóng thích thôi không đủ tạo nên cải cách lâu dài.

Đánh đập và sách nhiễu các nhà hoạt động và bất đồng chính kiến

Chúng tôi cũng đề nghị ngài nêu, cả trong các dịp gặp riêng cũng như công khai, những mối quan ngại về con số đang gia tăng các trường hợp nhà bất đồng chính kiến và người bảo vệ nhân quyền bị sách nhiễu hay bạo hành dưới bàn tay của công an hoặc những người có vẻ là đặc vụ mặc thường phục của chính quyền. Trong tháng Sáu năm 2017, Tổ chức Theo dõi Nhân quyền công bố một bản phúc trình nêu rõ 36 trường hợp những người mặc thường phục đánh đập các nhà hoạt động trong thời gian từ tháng Giêng năm 2015 đến tháng Tư năm 2017, trong đó nhiều vụ dẫn đến thương tích nghiêm trọng. Tình trạng côn đồ đánh đập các nhà vận động nhân quyền xảy ra ở nhiều vùng địa lý, nhiều khi ngay trước mặt cảnh sát mặc sắc phục mà họ không làm gì để ngăn chặn việc hành hung.

Công an địa phương quản thúc các nhà hoạt động tại gia hay câu lưu trong một thời gian để ngăn không cho họ tham gia các cuộc biểu tình và hội luận nhân quyền hay tham dự các phiên tòa xử các nhà hoạt động bè bạn. Ngày càng nhiều nhà bất đồng chính kiến và bảo vệ nhân quyền bị chính quyền Việt Nam cấm không cho xuất cảnh. Gần đây, vào tháng Năm năm 2018, công an không cho nhà hoạt động nhân quyền Linh mục Đinh Hữu Thoại rời Việt Nam để thực hiện một chuyến đi Mỹ với mục đích cá nhân.

Cải cách Pháp luật

Trong cuộc họp với ông Trần Đại Quang, chúng tôi đề nghị ngài lên tiếng ủng hộ mạnh mẽ các quyền tự do ngôn luận, nhóm họp và lập hội.

Việt Nam vẫn duy trì một hệ thống pháp lý nặng tính đàn áp. Bộ luật hình sự của Việt Nam hình sự hóa hành vi phê phán chính quyền, và nhiều điều luật khác hạn chế các hoạt động của các tổ chức tôn giáo, công đoàn và liên đoàn, các tổ chức phi chính phủ, báo chí và truyền thông.

Chúng tôi đề nghị ngài bày tỏ những mối quan ngại sâu sắc của Nhật Bản về một số điều luật có vấn đề và nêu cụ thể các điều luật đó – ví dụ như các điều luật hình sự cấm “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân”; “phá hoại chính sách đoàn kết dân tộc”; “tuyên truyền chống nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam”; và “phá rối an ninh.” Tháng Sáu năm 2017, Quốc hội, cơ quan hoạt động dưới sự kiểm soát hiệu quả của Đảng Cộng sản cầm quyền, đã sửa đổi bộ luật hình sự để hình sự hóa hành vi chuẩn bị thực hiện một số hoạt động bị cấm liên quan tới an ninh quốc gia. Những người vi phạm sẽ phải đối mặt với mức án lên tới năm năm tù giam. Bộ luật sửa đổi cũng quy trách nhiệm hình sự cho các luật sư nếu họ không tố cáo chính các thân chủ của mình với chính quyền về một số tội danh, trong đó có các tội về an ninh quốc gia. Những điều luật khác, như “lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân,” “gây rối trật tự công cộng,” và “chống người thi hành công vụ” cũng được sử dụng để đè nén các quyền dân sự và chính trị cơ bản.

Chúng tôi cũng yêu cầu ngài nêu lên các quan ngại về bộ luật tố tụng hình sự, đặc biệt là các điều khoản cho phép tạm giam trong thời gian dài và không được liên lạc với người thân hay các nguồn trợ giúp pháp lý trong các trường hợp bị cho là vi phạm an ninh quốc gia.

Quyền của người lao động

Việt Nam cấm thành lập và hoạt động đối với các đảng phái chính trị, công đoàn và tổ chức nhân quyền độc lập. Chính quyền yêu cầu phải đăng ký trước đối với các buổi tụ tập đông người nơi công cộng, và từ chối cấp giấy phép cho các buổi gặp gỡ, tuần hành hay nhóm họp đông người nếu bị coi là không hợp ý chính quyền về mặt chính trị. Những người tổ chức công đoàn độc lập phải đối mặt với nạn sách nhiễu, đe dọa và trả thù. Chính quyền xét xử và kết án các nhà hoạt động vì quyền lợi người lao động Trương Minh Đức 12 năm tù giam vào tháng Tư và Hoàng Đức Bình mức án 14 năm vào tháng Hai năm 2018.

Chúng tôi mong ngài nói rõ với phía Việt Nam rằng việc sớm sửa đổi hay hủy bỏ các điều luật lao động hiện có để cho phép tự do lập hội và các quyền liên quan là vấn đề thiết yếu mang tính chính trị và ngoại giao.

Cản trở việc thực hành tín ngưỡng và tôn giáo

Chính quyền Việt Nam giám sát, sách nhiễu và đôi khi đàn áp mạnh tay đối với các nhóm tôn giáo hoạt động bên ngoài hệ thống tôn giáo chính thức do nhà nước kiểm soát. Các chi phái không được công nhận của đạo Cao Đài, Phật giáo Hòa Hảo, các nhà thờ tại gia của đạo Tin lành và Công giáo độc lập, các chùa Phật giáo Khmer Krom và Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất thường

xuyên bị theo dõi, sách nhiễu và đe dọa. Tín đồ của các nhóm tôn giáo độc lập bị đưa ra kiểm điểm trước công chúng, bị buộc từ bỏ đạo, bị giam giữ, thẩm vấn, tra tấn và bỏ tù. Trong tháng Giêng và tháng Hai năm 2018, có ít nhất 10 nhà hoạt động thuộc Phật giáo Hòa Hảo độc lập bị kết án nhiều năm tù.

Trong cuộc gặp với Chủ tịch Trần Đại Quang, mong ngài thúc đẩy chính quyền Việt Nam cho phép các tổ chức tôn giáo độc lập được tự do tiến hành các hoạt động tôn giáo và tự quản.

Danh sách Tù nhân Chính trị của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền tính đến ngày 18 tháng Năm năm 2018

Dưới đây là danh sách những người bị giam giữ ở Việt Nam vì đã bày tỏ quan điểm phê phán chính quyền, tham gia các cuộc biểu tình ôn hòa, tham gia các nhóm tôn giáo không được chính quyền phê duyệt, hoặc gia nhập các tổ chức dân sự hay chính trị bị Đảng Cộng sản cầm quyền coi là nguy cơ đối với quyền lực độc tôn của mình. Danh sách này chỉ bao gồm những người đã bị tuyên án và đang thi hành bản án trong các trại giam, chưa tính số lượng đáng kể những người bị tạm giam, đang chờ xét xử, và chưa bị kết án. Danh sách này gần như chắc chắn không thể đầy đủ, vì chỉ bao gồm những trường hợp đã thành án mà Tổ chức Theo dõi Nhân quyền có thể ghi nhận.

Do điều kiện khó khăn trong việc thu thập thông tin về xét xử và bản án ở Việt Nam, danh sách này có thể khác biệt so với các danh sách của những tổ chức khác, và sự khác biệt đó không hẳn thể hiện sự thiếu chính xác. Cần thúc đẩy Việt Nam công khai hệ thống tư pháp – bao gồm cả các hồ sơ và thủ tục chính thức – để công luận có thể theo dõi giám sát.

1. Bùi Hiếu Võ, sinh năm 1962
2. Trần Thị Xuân, sinh năm 1976
3. Nguyễn Viết Dũng, sinh năm 1986
4. Nguyễn Văn Túc, sinh năm 1964
5. Nguyễn Văn Đài, sinh năm 1969
6. Nguyễn Trung Tôn, sinh năm 1972
7. Trương Minh Đức, sinh năm 1960
8. Nguyễn Bắc Truyển, sinh năm 1968
9. Lê Thu Hà, sinh năm 1982
10. Phạm Văn Trội, sinh năm 1972
11. Bùi Văn Trung, sinh năm 1964
12. Bùi Văn Tâm, sinh năm 1987
13. Bùi Thị Bích Tuyền, sinh năm 1982
14. Nguyễn Hoàng Nam, sinh năm 1982
15. Lê Hồng Hạnh, sinh năm 1979

16. Hoàng Đức Bình, sinh năm 1983
17. Nguyễn Nam Phong, sinh năm 1980
18. Hồ Văn Hải (a.k.a Dr. Hồ Hải), sinh năm 1959
19. Vũ Quang Thuận (tên khác là Võ Phù Đồng), sinh năm 1966
20. Nguyễn Văn Điển (bút danh Điển Ái Quốc), sinh năm 1983
21. Trần Hoàng Phúc, sinh năm 1994
22. Vương Văn Thả, sinh năm 1969
23. Vương Thanh Thuận, sinh năm 1990
24. Nguyễn Nhật Trường, sinh năm 1985
25. Nguyễn Văn Thượng, sinh năm 1985
26. Tạ Tấn Lộc, sinh năm 1975
27. Nguyễn Quang Thanh, sinh năm 1983
28. Huỳnh Hữu Đạt, sinh năm 1970
29. Nguyễn Văn Tuấn, sinh năm 1984
30. Nguyễn Văn Nghĩa, sinh năm 1978
31. Phạm Long Đại, sinh năm 1996
32. Đoàn Thị Bích Thủy, sinh năm 1972
33. Trương Thị Thu Hằng, sinh năm 1984
34. Trương Thị Bích Ngọc, sinh năm 1994
35. Nguyễn Tấn An, sinh năm 1992
36. Huỳnh Thị Kim Quyên, sinh năm 1979
37. Nguyễn Ngọc Quý, sinh năm 1992
38. Phạm Văn Trọng, sinh năm 1994
39. Nguyễn Thanh Bình, sinh năm 1994
40. Nguyễn Văn Hóa, sinh năm 1995
41. Phan Kim Khánh, sinh năm 1993
42. Nguyễn Văn Oai, sinh năm 1981
43. Trần Thị Nga, sinh năm 1977
44. Nguyễn Ngọc Như Quỳnh (bút danh Mẹ Nấm), sinh năm 1979
45. Rơ Ma Đai (Ama Pôn) sinh năm 1989
46. Puih Bop (Ama Phun), sinh năm 1959
47. Ksor Kam (Ama H'Trum), sinh năm 1965
48. Rơ Lan Kly (Ama Blan), sinh năm 1962
49. Đinh Nông (Bă Pol), sinh năm 1965
50. Trần Anh Kim, sinh năm 1949
51. Lê Thanh Tùng, sinh năm 1968
52. Ksor Phit, sinh năm 1970
53. Siu Đik, sinh năm 1970
54. Nguyễn Hữu Quốc Duy, sinh năm 1985

55. Ksor Púp (Ama Hyung)
56. Siu Đoang, sinh năm 1983
57. A Jen, sinh năm 1984
58. A Tik, sinh năm 1952
59. Đinh Kử, sinh năm 1972
60. Thin, sinh năm 1979
61. Gyurn, sinh năm 1980
62. Ngô Thị Minh Ước, sinh năm 1959
63. Nguyễn Hữu Vinh (bút danh Ba Sàm), sinh năm 1956
64. Nguyễn Tiến Thịnh
65. Hoàng Văn Thu
66. Nguyễn Lê Châu Bình
67. Nguyễn Văn Thông, sinh năm 1965
68. Kpuih Khuông
69. Rmah Khil
70. Rmah Bloanh
71. A Kuin (tên khác là Bả Chăn), sinh năm 1974
72. Ngư (tên khác là Bả Săn), sinh năm 1972
73. Điểu B'ré (tên khác là Bạ Bum), sinh năm 1969
74. Điểu By Ơ, sinh năm 1967
75. Đinh Yum, sinh năm 1963
76. Rơ Mah Plă (tên khác là Rmah Blă; hoặc Ama Em), sinh năm 1968
77. Siu Tinh (tên khác là Ama Khâm), sinh năm 1978
78. Rưn
79. Chi
80. Đinh Lý
81. Đinh Ngo
82. Thạch Thuởl, sinh năm 1985
83. Ngô Hòa, sinh năm 1948
84. A Tách (tên khác là Bả Hlôl), sinh năm 1959
85. Rung, sinh năm 1979
86. Jơnh (tên khác là Chình), sinh năm 1952
87. A Hyum (tên khác là Bả Kôl), sinh năm 1940
88. Byưk, sinh năm 1945
89. Đinh Lứ, sinh năm 1976
90. Đinh Hrôn, sinh năm 1981
91. Đinh Nguyên Kha, sinh năm 1988
92. Phan Văn Thu, sinh năm 1948
93. Lê Duy Lộc, sinh năm 1956

94. Vương Tấn Sơn, sinh năm 1953
95. Đoàn Đình Nam, sinh năm 1951
96. Nguyễn Kỳ Lạc, sinh năm 1951
97. Tạ Khu, sinh năm 1947
98. Từ Thiện Lương, sinh năm 1950
99. Võ Ngọc Cư, sinh năm 1951
100. Võ Thành Lê, sinh năm 1955
101. Võ Tiết, sinh năm 1952
102. Lê Phúc, sinh năm 1951
103. Đoàn Văn Cư, sinh năm 1962
104. Nguyễn Đình, sinh năm 1968
105. Phan Thanh Ý, sinh năm 1948
106. Đỗ Thị Hồng, sinh năm 1957
107. Trần Phi Dũng, sinh năm 1966
108. Lê Đức Động, sinh năm 1983
109. Lê Trọng Cư, sinh năm 1966
110. Lương Nhật Quang, sinh năm 1987
111. Nguyễn Thái Bình, sinh năm 1986
112. Trần Quân, sinh năm 1984
113. Phan Thanh Tường, sinh năm 1987
114. Hồ Đức Hòa, sinh năm 1974
115. Nguyễn Đăng Minh Mẫn, sinh năm 1985
116. Tráng A Chớ, sinh năm 1985
117. Kpuil Mel
118. Kpuil Lễ
119. Siu Thái (tên khác là Ama Thương), sinh năm 1978
120. Phạm Thị Phượng, sinh năm 1945
121. Trần Thị Thúy, sinh năm 1971
122. Siu Hlom, sinh năm 1967
123. Siu Nheo, sinh năm 1955
124. Siu Broom, sinh năm 1967
125. Rah Lan Mlih, sinh năm 1966
126. Rơ Mah Pró, sinh năm 1964
127. Rah Lan Blom, sinh năm 1976
128. Kpă Sinh, sinh năm 1959
129. Rơ Mah Klít, sinh năm 1946
130. Nguyễn Hoàng Quốc Hùng, sinh năm 1981
131. Trần Huỳnh Duy Thức, sinh năm 1966
132. Rmah Hlach (tên khác là Ama Blut), sinh năm 1968

133. Siu Kơch (tên khác là Ama Liên), sinh năm 1985
134. Nhi (tên khác là Bã Tiêm), sinh năm 1958
135. Siu Ben (tên khác là Ama Yôn)
136. Rơ Lan Jú (tên khác là Ama Suit)
137. Nơh, sinh năm 1959
138. Rôh, sinh năm 1962
139. Siu Wiu
140. Y Kur BĐáp